

sosednim državam, da je sicer hotel v jedru svobodno trgovino, toda bistveno je predloženi tarif v obliki in vsebini vojna napoved posebno napram nam Slovincem in posebno napram slovenskemu kmetu.

Nekaj postavk

nas o tem takoj prepriča. Znano je, da slovensko kmetijstvo izvažajo v prvi vrsti vino, sadje, zelenjavo, krompir in luk, živino in šele v drugi vrsti žita ter druge sadeže. Seveda izvažamo iz lesnih krajev tudi skorjo za čreslo, les sam pa, izvzeto nekaj zlahtnih vrst, ni nikdar šel gor, ker ga imajo v planinskih krajih več kot mi sami.

Najtežje bo vplival avstrijski tarif, ako ostane, kot je predlagan, na naše vinogradništvo, kajti predvideva za vino v sodih 60, v steklenicah pa 120 zlatih kron za hl. Postavka je torej v avstrijski republiki, katera za sebe ne producira dovolj vina, ravno tako visoka, kakor je bila v bivši Avstro-Ogrski napram Italiji in drugim vinorodnim državam. Ako računamo, da je približno ena zlata krona 60 naših papirnatih, znači to, da uvaža Avstrija carino na vino v znesku okroglo 10.000 naših kron na polovnjak. Izključeno je, da bi pri tej okolnosti slovenska ali dal-matinska ali srbska vina zamogla v Avstriji na trg.

Carina na sadje je znatna, otežila bo celo možnost našega izvoza; očitno ima namen ščititi avstrijskega sadjerejca pred preveliko tujo konkurenco. Uvoz sadjevca je onemogočen, ker znaša carina 12 kron, ali okroglo 2100 kron za polovnjak.

Za živino predvideva tarif sledeče postavke: klavna živina, živa 5 zlatih kron, junice 15 kron, teleta 4 krone, pitani prašiči 7 kron, za rejo prašiči 10 kron, ovce in koze 2 kroni in konji 80, odnosno 40 kron od 100 kg žive teže. V zaklanem stanju pa meso 12 kron, zmraznjeno meso 6 kron, mesene klobase navadne 18 kron, fine 100 kron. Očitno imajo postavke namen pospeševati, odnosno omogočiti uvoz žive, toda v glavnem pitane živine, zabraniti pa uvoz mesa in mesnih izdelkov. Merodajni za to so ozir na delavce in industrijo. Avstrija rabi kože in druge živalske produkte, katere bi rada potem predelala in nam za drago ceno nazaj prodajala, za svoje prebivalce pa bi rada imela razmeroma poceni meso, zraven pa ščitila živinorejo svojega planšarstva.

Omenjati moramo, da je v glavnem imela Avstrija bivše avstro-cgrske tarife višje, toda posebno glede hrane jih je začasno popolnoma stavila izven veljave, ali pa jih je znižala na minimum. Nov tarif je sicer nižji, kakor predvojni avstrijski, ne onemogočuje sicer popolnoma izvoza, vendar tišči na naše cene in naša uprava bode morala svojo izvozno carino ukiniti, da bo mogoč obstoj in razvoj teh naših panog.

Mleko je po novem tarifu uvozne carine prosto in je to v znatno korist našemu mlekarstvu, ki pa ni dovolj organizirano za izvoz. Zato je tem bolj pozdravljati, da se je naša Gospodarska zveza lotila z vso odločnostjo organizacije mlekarstva.

Za perutnino znaša carina pri mrtvi živadi 25, pri živi pa 12 zlatih kron pri 100 kg. Tudi to je razmeroma veliko. Pri pšenici, rži in ječmenu znaša carina 2 kroni, ravnotako pri zelju, za moko pa 6 kron. Med ima 40 K carine, strojila — tanin itd. — so prosta.

To je nekaj carinskih postavk. Ze te kažejo, da je Avstrija imela pred očmi, da posebno udari naše slovensko kmetijstvo. Naloga naše carinske politike pa bo, da škodo od našega jugoslovanskega in posebno slovenskega kmetijstva odvrne. To bo mogoče, ako pobijemo posebno zaščito nesolidne, po vojski brez cilja in konkurenčne možnosti vzrastle industrije ter se postavimo na stališče, da je pač treba skrbeti za razvoj solidne domače

industrije, da pa zaščita ne sme iti na račun obstoja našega kmetijstva.

V označenem stališču leži tudi možnost dobrega sporazuma z Avstrijo in Nemčijo ter njeno industrijo, kar bo v korist obeh. Očigledno carinsko vojno napoved Slovincem in Hrvatom pa bomo znali odbiti in preprečiti.

Toliko za sedaj o tej važni politično-gospodarski zadevi.

Filpov.

Občinske volitve in stranke.

Pri državnoborskih volitvah smo imeli celo komp-nijo škatej, v katere smo metali kroglice. Vsak pameten človek si je mislil: samo ena izmed teh škatej je prava. Bog mi daj toliko pameti, da jo najdem! Res, našla je briht na pamet najnavadnejšega volilca pravo škatej in pri štetju kroglic je imela Slovenska ljudska stranka skoraj vse glase. Ponekod je še bilo nekaj kroglic pomotoma ali vsled stranskega sovražstva proti katoliški stranki raztrošenih po drugih škrinjicah.

No, država je večja kot občina — zato pri bodočih občinskih volitvah ne bomo imeli toliko škrinjic, ampak mogoče le dve ali tri, pravzaprav pa le dve: ena škrinjica bo nosila kandidatno listo tistih, ki se bojujejo za pravico slovenske občine, druga pa bo združila glasove tistih, ki držijo s centralisti ter so še dozdej premalo plačevali v Beograd. Vodstvo prve skupine bo imela SLS, pridružili se jej bodo vsi, ki si želijo več pravic in manj davkov: tu sem bodo stopili vsi delavci, invalidi, posestniki, uradniki, ker vsi čutijo, kako jih tepe centralistični srbski bič, in če vprašamo, kdo bo vrgel kroglico v drugo, srbsko škatej, jih bomo menda prav malo takih našli!

Pa občinske zadeve vendar ne morejo iti po tistem kopitu, kakor državne. Ali bi občini kaj škodovalo, če ima centralistično misleče odbornike in župana? Saj je Beograd vendar daleč! Kaj se briga splošnost za naše občinske odbornike, če so te ali one stranke, tako bi kdo ugovarjal. Res je, da pravzaprav nimamo na deželi nikjer človeka, izvenšar par liberalnih izobražencev, ki bi držal z Beogradom in si ne želel večjih pravic in manj davkov, pa vendar bodo nekateri nastopili proti SLS in volili Pašičeve odbornike. Iz prepričanja menda, da je prav, če nas centralisti gulijo? Kaj šel! Temveč samo iz sovražstva proti tisti stranki, ki se vojskuje za pravice Slovincem in katoličanov in razkrinkuje podlost protiverskega časopisja. Dobri ljudje, kmetje, ki hodijo v cerkev, ki molijo doma, bodo stopili na liberalno, protiversko stran ter izjavljali, da hočejo pravice Slovincem, v istem trenutku, ko bodo te pravice izdajali protislovenski stranki. Ako bomo sedaj sestavljali kandidatne liste, skrbimo, da pridejo med odbornike le naši, katoliški in slovenski možje. Ako se volilci zavedajo važnosti občinskih volitev, bodo vsi svoje glasove zaupali tisti stranki, ki se pod vodstvom dr. Korošca vojskuje že dolgo zoper centralističnega zmaja s Pašičevo glavo.

Kako se doseže odpis davkov v občinah, kjer je pobila toča.

Ob priliki, ko sem posredoval pri davčni oblasti za hudo prizadete občane pri Sv. Križu, Sv. Juriju, Sv. Kungoti in okolici, sem prosil predstojnika oblasti, da mi pojasni, kako naj postopajo občine in posestniki, da

vsak je skušal ujeti pogled v skrivnostno notranjščino koče.

Tedaj pa so Kršakovi nerodni prsti potegnili za petelina —.

Petelin se je sprožil in silen grom je zabobnel v ozkem prostoru.

V divjem begu so planile prestrašene živali druga črez drugo skoz vrata. Tudi Kršak se je prestrašil, tako prestrašil, da je popolnoma pozabil vreči od sebe strahotno grmečo palico. Tesno jo je stisnil v pest in skočil k vratom.

V naglici pa se mu je za trenutek ujel puškin jermen ob kljuki, da so se s treskom zaprla za bežečim gorilo.

Ko se je Kršak končno ustavil in opazil, da še vedno drži v roki nevarno reč, jo je vrgel od sebe kot bi bila žareče železo in nikdar več se je ni dotaknil. Grmeči glas je bil celo za njegove živalske živce premočen. Pa prepričan je bil, da palica ne stori prav nič hudega, če jo pusti pri miru.

Celo uro je trajalo, da so se živali otresele strahu in si upale spet h koči.

Pa ko so prišle do vrat, so jih našle zaprte in zaman so bili vsi poskusi, da bi si jih odprle ali pa ulomile.

Claytonova ključavnica je bila tako umno sestavljena, da jo je bilo pač lahko zapreti, toda odpreti je nihče ni znal, kdor ni bil posebno bistroumen.

Hodili so še nekaj časa krog koče, poskušali pri oknu, ki je pa bilo obito s težkimi, močnimi križi, plezali na streho, poskušali svojo moč tu in tam, pa vse je bilo zaman, v kočjo niso več mogli.

dosežejo odpis davkov, če jim je toča pobila pridelke. Po par. 6 naredbi bivšega avstrijskega finančnega ministrstva z dne 25. decembra 1917 — ki je pri nas še sedaj v veljavi — morajo prizadeti sami, oziroma njih občinski uradi v osmih dneh potem, ko je toča ali neurje ugonobilo pridelke, javiti to davčnemu okrajnemu oblastvu. V prijavi je treba, da posestnik, oziroma župan navede: 1. dan, kedaj je pobila toča, 2. ime posestnika, 3. prizadete parcele (številke) in 4. splošne podatke o obsegu neurja in škode. Ako taka prijava tekom 8 dni ne prispe na davčno oblast, je naznanilo zaman. Po žetvi, ali pozneje do 31. decembra mora vsak posestnik po občini zopet javiti davčni oblasti, koliko znaša škoda na posameznih pridelkih. Izpolniti se morajo posebne pole, ki jih pošljejo občinam okrajna davčna oblastva.

Občinski odborniki naj po žetvi pomagajo županu in posestnikom sestaviti te cenilne pole. Kdor bo tako postopal, mu bo potem cenilna komisija odpisala drugo leto davek. Glavno je torej dvojje: Da se prijava pošlje najpozneje v 8 dneh po nesreči in da se po žetvi javi, ali vsaj najpozneje do 31. decembra, koliko je znašala škoda na posameznih pridelkih.

Prosimo, da si gg. župani ta člančič dobro shranijo in v slučaju nesreče točno po njem postopajo.

Vnovčevanje deželnih pridelkov.

Kakor lansko leto, tako bomo tudi letos lahko deželne pridelke spravili v denar, treba le, da posvečamo produkciji tistih mnogo bolj pažnje, oziroma, da produkcijo pridelkov povečamo kolikor možno. — Po krompirju in fižolu bode tudi letos mnogo povpraševanja. Italija, v katero smo svoj čas izvažali mnogo krompirja, je uvoz našega krompirja že lansko leto prepovedala in bo to prepoved vzdržala najbrž tudi letos. — Vzrok — gniloba našega krompirja. Pač smešno! A bomo brez skrbi! Imamo na našem jugu drugih odjemalcev, ki se ne bojijo, da bi naš krompir donesal boleznj v njihove kraje.

Fižola imamo pač mnogo preveč vrst nasajenega v naši pokrajini. V tem oziru treba resne remedure. Dve vrsti pritičnega in dve vrsti na kolih (povijača) bi bilo za nas popolnoma dovolj. Kako mučno je za trgovca, ako mu prineseš mešanico 7 do 8 vrst na prodaj. Odkupi ti ga le nerad, ker ga mora potem sam prebirati in plačati ga tudi slabo. Glede pridelovanja fižola bi nam morali biti sosedni Kranjci za vzgled, kajti ti sadijo le par vrst in vnovčijo svoj pridelek krasno. — Dobre vrste fižola se bodo tudi letos lahko prodale.

Oljnata semena to so: bučne koščice, solnčnice, laneno, konoplino, makovo, repično itd. prodajo se z lahka vsako leto. Istotako kumina in junč. Tega blaga

Pravo
Schichtovo
milo z znamko
»Jelen«
je najboljši in v
uporabi najcenejši
milo na svetu. Pri
nakupu pazite na
ime »Schicht« in na
znamko »Jelen«!

Brezuspešno iskanje jih je dolgočasilo, pustili so kočjo in odšli nazaj v džunglo, odkoder so prišli.

Kala je med tem mirno sedela v visokem vejevju. Ni si upala med tovariše, bala se je, da bi ji vzeli dragoceni plen, drohno bitje, ki ga je našla v koči.

Sele ko jo je Kršak poklical naj pride, da gre do domov, se je spustila od veje do veje in se pridružila čredi.

Če se je kateri tovarišev približal in si hotel od blizu pogledati čudnega belokožega mladiča, mu je jezno kazala zobe in grozeče renčala.

Bilo je kot bi vedela, da je mladič slaboten in nezhen in kot bi se bala, da bi robate roke tovarišev utegnile škodovati rahli stvarici.

In še nekaj je storila, kar ji je pa zelo otežkočilo potovanje po drevju.

Dobro se je spominjala, kako je prav tisti dan izgubila svojega prvorojenčka. Ni hotela še tudi svojega novega deteta izgubiti na enak način.

Tesno je stisnila najdenčeka k prsim z eno roko, z drugo pa se je oprijemala vej. —

V.

Kako je preživel Claytonov sin svoja mladostna leta v džungli.

Rođ Kršakov ni bil nič prav posebno zadovoljen z nenadnim družinskim prirastkom. Leto dni je že živel pri njih belokoži tujec, pa še ni znal hoditi ne si sam hrane iskati in pri plezanju in skakanju — uh, kako neroden je bil!

(Dalje prihodnjič.)

Gorindol je korakal pred njo in venomer je obračal glavo proti njej, sukal krvave oči in divje gledal.

Naslanjal se je pri hoji na dolge roke, ki so mu segale do kolen, valil in zibal pri vsakem koraku ogromno telo, zamolklo renčal in vmes zdaj pa zdaj presunljivo zakričal s tistim strašnim glasom, ki so se ga bale vse živali džungle.

Sedaj se je ustavil pred puško.

Počasi je stegnil dolgo kocinasto roko, toliko da se je skoraj dotaknil temno se bleščeče cevi. Pa koj jo je spet odmaknil in iznova je stopil po koči.

Bilo je kot bi hotela orjaška žival s svojim renčanjem in grozečim, izzivajočim kričanjem dvigniti sama sebi pogum.

Spet se je ustavil Kršak in topot je prisilil boječo roko, da se je dotaknila hladnega jekla. Pa spet jo je koj umaknil in se podal na svojo nemirno pot po sobi.

In iznova in vedno iznova je ponavljal čudno obnašanje, njegov pogum je rasel, vsakokrat je bil bliže grozeči palici. — končno je bil njegov pogum na višku, strgal je puško s klina, držal jo je v pesteh.

Nič hudega mu ni storila —.

To ga je izdatno pomirilo. Ogledal si jo je od vseh strani natančno in podrobno.

Najprvo jo je na vseh koncih in krajih otipal in ovohal. Pri tem je našel, da ima palica luknjo. Zvedavo — opice so strašno zvedave — je kukal v njene črne globočine, pa ni ničesar videl. Nato se je lotil kopita in nazadnje je prijel za petelina.

Ves ta čas so Kršakovi tovariši čepeli na tleh za durmi in gledali počenjanje glavarjevo, zunaj pred vratmi pa se je gnetla čreda mlajših radovednežev in

sleherno leto zmanjka na trgu, čeravno ga produciramo v izobilju, a ga premalo nabiramo in smo navezani na uvoz talstega brez potrebe, ker bi lahko krili potrebo doma. Nabirajte torej pridno kumin in janež, prodali boste lahko oboje.

Med je imel lansko jesen vsled nadprodukcije nizko ceno. Učvrstilo se je pa cene letošnje spomlad in kdor ga je držal, ga je zlahka in dobro vnovčil. Tudi orehi, kateri nam obetajo za letošnje zopet dobro letino vsled poznege cvetja, najdejo na našem jugu vsako leto stalne odjemalce pri zadovoljivih cenah.

Suhim gobam posvečuje naše ljudstvo še vse premalo pažnje. Lepo sušene prave globanje (krajci, jurčki ali kakor jih še ljudstvo imenuje) dosegle bodo tudi v letošnji sezoni dobro ceno. Zanimanje za to blago je že sedaj. Tudi mavrahi (smrčki) lepo na niti posušeni gredo v denar. Priporoča se tudi nabiranje gob, zanimati se za sušenje lesičk. Tudi ta vrsta gob se bode vnovčila zlahka po primerni ceni.

Lansko leto je bila izredno bogata letina na ježicah (knopru). Početno nizke cene so se jele na zimo polagoma dvigati, tako, da se je do letošnje spomladi prodalo vse razpoložljivo blago. Povpraševalo se je tudi mnogo po želodu. Nabira naj se le zdravo (nečrveno) blago in suši primerno. Odjemalci so za vagonске množine zdravega želoda. Jedilni kostanj se lahko proda vsako leto. A tudi divji kostanj, primerno posušen, najde vedno kupca. Priporoča se nabiranje in sušenje lipovega cvetja, bezga (beze) s kratkim pecljem (repom), sušenje borovnic in drugih zdravilnih zelišč. Pripomni se, da se morajo vsa zdravilna zelišča za prodajo sušiti v senci, nikdar ne na solcu. Izjemo dela le arnik (cvet) in borovnice. Proda se vse zlahka, po dobrih cenah. — Ker se nam za letošnje leto obeta izredno dobra sadna letina, priporočam skrbno obiranje in sortiranje sadja, zlasti jabolk za prodajo odmenjenih. Le lepo obrano in sortirano blago bo našlo hvaležnih odjemalcev in dobrih kupcev, zapomnite si to. —ik.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Na zahtevo krone je po dolgem odlaganju Pašič-Pribečičeva vlada v ponedeljek zopet stopila pred parlament. Z volilnim mandatom, o katerem so radikali in Pribečičevi demokrati govorili dva mesca, torej ni nič. Vlada je morala pred parlament in da se vsaj nekaj časa obdrži, pritiska na vso moč na Turke — Džemijet iz Makedonije, naj bi jo podpirali, ali pa vsaj ne glasovali proti njej. Najbolj kočljiva stvar za vlado je verifikacija ali potrditev hrvatskih mandatov. Vladinoviči bi najrajši potrdili samo one mandate, ki so verifikirani soglasno, dočim bi za ostale sklicali posebno komisijo in čakali, dokler ta svojega dela ne dovrši. Takih mandatov je 17. Da bi taka komisija delovala prav počasi, je razumljivo. Seveda so ti naklepi računani brez krčmarja. Kajti opozicija kot nesporna skupščinska večina ne bo dopustila, da bi se na tako varljiv način kršili parlamentarni načelni temelji in zapostavljala odločujoča moč naroda zavoljo družbe korupcionistov in nasilnežev. V ostalem se ne izve mnogo o namerah vlade. Kajti svoje načrte, kako naj se ogne očividno pretečemu padcu, drži v največji tajnosti. Vendar je opozicija ukrenila vse potrebno. Na sestanku so voditelji razpravljali o vseh možnostih in podrobnostih. Svoje sklepe tudi opozicija drži strogo tajno.

Kakor vladne parlamentarne spletkarije vzbujajo tudi korupcijski posli njenih članov silno ogorčenje poštene javnosti. Beograjski dnevnik »Novosti« je te dni zapisal:

»Skandalozna delavnost Radeta Pašića, kateremu njegov oče Nikola Pašić gre na roko ali gleda skozi prste, je dosegla te dni svoj vrh. Ni to samo brezobzirno plačkanje ljudstva in države, sedaj na vrsti tudi izdajstvo države. Rade Pašić in njegova mafija je vsled popustljivosti vseh političnih in državnih faktorjev postala največja nevarnost za državo. V dogovoru s svojimi ministri se je Radetu Pašiću posrečilo, da sklenemo z Italijo posojilo, ki naj našo državo pretvori v italijansko kolonijo. Rade Pašić dobi za izdajstvo od Italijanov 40 milijonov dinarjev. Pogoji tega posojila so škandalozni: 60 milijonov dinarjev za graditev jadranske železnice; ves material se mora naročiti iz Italije; gradbo nadzorujejo italijanski inženirji; tri četrtine delavcev morajo biti Italijani iz Dalmacije ali Italije. To izdajstvo Rade Pašića je prišlo na dan še le sedaj. V radikalnih vrstah je ta vest izzvala veliko ogorčenje. Del radikalov zahteva, da se Rade Pašić izžene iz države. Tudi finančni minister g. dr. Stojadinović se je umazal. Družba Radeta Pašića z dr. Janjičem, dr. Kojičem, Srškičem in drugimi, poskuša z vsemi sredstvi, da potisne to afero v ozadje. Mi v imenu neodvisnega javnega mišljenja zahtevamo, da se Rade Pašić zapre še prej, nego bi poskusil ubežati iz države. Zahtevamo, da se preišče njegova krivda in da ga zapro v ječo, ako je v resnici kriv. Od javnosti pričakujemo, da bo odločno podpirala naše delo, da osvobodimo državo od te usodne bande. Ta banda mora plačati svoje izdajstvo.«

MALA ANTANTA.

Mali antanti napovedujejo angleški politiki skorajšnji konec. Razbila jo bo rumunska politika. Rumunija hoče na vsak način napraviti iz nje zvezo proti Rusiji, Češka se pa temu upira. Rumunija se sicer zanaša na Pašičevo vlado, podpirala jo je tudi v sedanji krizi, a Mala antanta se tudi s Pašičevo pomočjo ne bo mogla pretvoriti v protirusko zvezo, ker so v Franciji sedaj

novi ljudje na krmilu. Angleški listi menijo, da se bo Mala antanta razšla in da si bodo Rumuni na Poljskem in v Turčiji poiskali zaveznitvo.

NEMCIJA.

Parlamentarni položaj v Nemčiji še vedno ni pojasnjen. Državni kancelar Wirth, ki hoče nemške nacionalce prisiliti, da pokažejo svojo jasno barvo, noče odstopiti in bo vodil posle dalje, dokler ne vidi, ali se nemški nacionalci odločijo za pametno pomirljivo zunanjo politiko ali ne. Upati je, da se spametijo; ako ne, ni izključeno, da pride do novih volitev, na katerih se bo nemško ljudstvo moralo jasno izreči, ali je za sporazum z mednarodno zavezniko komisijo ali ne.

ITALIJA.

V soboto je bil slovesno otvorjen novoizvoljeni parlament s prestolnim govorom, ki povdarja veliko važnost pogodb z Jugoslavijo in Češko ter izraža nado, da se bo odškodninsko vprašanje sporazumno rešilo na podlagi poročil in predlogov strokovnjakov in da bo med zavezniki prišlo do najboljših odnosov.

ODŠKODNINSKO VPRAŠANJE.

Francoski blok leve si je postavil za program izvedbo mednarodnega odškodninskega načrta v popolnem sporazumu z Anglijo, kar bi moglo znatno izboljšati razmerje med Francijo in Nemčijo, seveda ako v Nemčiji ostanejo na krmilu stranke sredine in se nemški nacionalci odpovejo odporu proti načrtu zaveznikov. Potem bi se tudi porušsko vprašanje dalo povoljno urediti in bi francoske čete nemško ozemlje zapustile, kakor hitro bi se Nemčija, ki naj bi se sprejela v Društvo narodov, obvezala, da svoje obveznosti pošteno izpolni in poda kolikor koli zadovoljiva jamstva.

RUSIJA IN VELESILE.

Francoska levica pa hoče tudi ureditve razmerja do Rusije. V tem oziru se hoče tudi ravnati po zgledu Anglije, ki se pravkar s sovjeti pogaja o diplomatskem priznanju, finančnih obveznostih, odškodninah in trgovinski pogodbi, oziroma o kreditih za rusko gospodarstvo. Ker so Angleži ljudje, ki hočejo jasnih računov in trdnih jamstev, da ne bodo imeli nobene izgube, če svoje milijone nalože v Rusiji, se ta pogajanja vršijo počasi in temeljito. Kar se tiče ruske vlade, ni verjetno, da bi pustila, da se pogajanja razbijejo, ker bo od angleške politične in gospodarske pomoči imela le veliko korist. Verjetno je, da Rusi polagajo pri pogajanjih z Anglijo še večjo važnost na mednarodna politična vprašanja, ker bi si pri zasledovanju svojih ciljev napram Rumuniji in Poljski radi zagotovili nepristranost zapadnih velesil.

Naša zborovanja.

Zbor zaupnikov za okrožje Gornja Sv. Kungota v tork, 20. maja je bil kljub obilnemu delu na polju, dobro obiskan. Zastopane so bile po svojih županih, odbornikih in glavnih zaupnikih SLS občine Sv. Križ, Sv. Jurij, Sv. Kungota, Svečina, Spičnik, Slatina, Plavč in Vrtiče. Shod je vodil naš starosta g. Volavšek. Poročilo o položaju in o pripravah za občinske volitve je podal poslanec Zebot. Ako hočeta Pašič in Pribečič vladati s silo in z nasiljem izvesti volitve, nas bodo našli nasprotniki pripravljeni za vsako borbo. Organizirani smo od hiše do hiše. Pravica in poštenost mora zmagati. Sila nas je složila, tako, da bo pri občinskih volitvah v našem okrožju narod v vseh občinah nastopil skupno in složno samo z listo Slovenske ljudske stranke.

V Rušah se je vršil dne 25. maja ob obilni udeležbi okrajni sestanek SLS. Zastopane so bile vse sosednje občine. Poročal je g. dr. Leskovar iz Maribora. Udeleženci so odobrvali delo Jugoslov. kluba in mu izrekli svoje popolno zaupanje. Proti nečuvnemu postopanju vlade napram našim bolnicam so zastopniki občin sklenili vložiti proteste potom občin.

Okrajni sestanek SLS dne 18. maja v Slov. Bistrici, na katerem je poročal g. poslanec Palež, je pokazal, da naše ljudstvo vstaja v borbi za avtonomijo in gleda z zaupanjem na delo naših poslancev pod modrim vodstvom dr. Korošca ter upa, da bomo v borbi zoper krivice in korupcijo centralizma zmagali. Po sestanku se je sprejela sledeča resolucija: Somišljeniki SLS, zbrani na sestanku dne 18. maja v Slov. Bistrici, najodločnejše protestirajo proti ukrepu vlade, s katerim se odpuščajo naši bolniki pred ozdravljenjem iz bolnic zaradi nezadostnih kreditov. Konstatiramo, da so naši poslanci tudi tukaj, kakor pri drugih krivicah in nedostatkih pravočasno opozorili vlado na prenizke postavke za bolnice v Sloveniji v proračunu za tekoče leto in zahtevali zvišanje teh kreditov, kar pa je vlada odklonila. Tako morajo sedaj tudi najbolj bedni med bednimi, naši bolniki, občutiti krivico centralizma. Povdarjamo, da stojimo neomajeno našim vrlim poslancem pod vodstvom dr. Korošca ob strani v njihovem boju za avtonomijo Slovenije, ker smo trdno prepričani, da je to naša življenjska potreba.

Sestanek zaupnikov za marenberški okraj se je vršil v nedeljo v gostilni Bruderman v Marenbergu. Zaupniki iz celega okraja so bili zastopani v hvalevrednem številu. Po poročilu o političnem položaju in navodilu o občinskih volitvah so zborovalci ogorčeno obsodili nečuvano postopanje Pašič-Pribečičeve vlade z bolnicami v Sloveniji.

V Gornji Radgoni je shod zaupnikov zelo dobro uspel. Mesto poslanca Hohnjeca, ki se je moral odpeljati v Beograd, je poročal dr. Jerovšek. Razložil je vzroke sedanje vladne krize, ožigosal vladno korupcijo in brezbriznost za ljudske koristi posebno za bolnišnice. — Končno je govoril o občinskih volitvah, navdušajoč zaupnike, da delajo od osebe do osebe za zmago SLS pri bodočih občinskih volitvah. Ob koncu je bila soglasno sprejeta resolucija, ki izraža popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu in njegovemu voditelju dr. Korošču v boju za avtonomijo ter z ogorčenostjo obsoja vladno brezbriznost za bolnišnice in končno zahteva, da se vsi korupcionisti izključijo od vlade ter postavijo vsi goljufi državnega imetja od najvišjega do najnižjega pred sodnike.

V Studenicih pri Poljčanah se je vršil dne 25. maja okrajni sestanek SLS, katerega se je udeležilo okoli 80 somišljenikov in zaupnikov. Zastopane so bile vse tri župnije: Studenice, Poljčane in Makole. Zborovanje je vodil za vse dobro vnet in požrtvovalen naš pristav g. S. Kitek. Po političnem poročilu se je otvorila debata in živahen razgovor je pokazal, kako dobro razumejo naši možje sedanji položaj in da cenijo težko delo svojih zastopnikov v parlamentu, posebno pa še modro, previdno in velikopotezno delo njih voditelja. S takim generalom moramo zmagati, to je njih prepričanje. V dno duše so tudi prepričani, da je avtonomija Slovenije življenjska potreba našega ljudstva. Po sestanku je poročal domači g. župnik o delovanju in koristi živinorejske zadruge, in končno še g. Kitek o smernicah živinoreje. Na sestanku je bila sprejeta sledeča resolucija: Pristaši SLS, zbrani dne 25. maja 1924 na okrajnem sestanku v Studenicih pri Poljčanah, izrekamo Jugoslov. klubu svoje popolno zaupanje in želimo, da vztraja v borbi za pravice slovenskega ljudstva ter mu zagotavljam, da bomo tudi mi vztrajali, dokler ne stremo sedanjega režima nasilja, krivice in korupcije. Z ogorčenjem protestiramo proti krivici Pašičeve vlade, ki odteguje našim bolnicam nujno potrebne kredite in se vsled tega morajo bolniki v naših bolnicah reducirati; mnogi izmed njih so s tem pahnjeni v smrt. To je krivica brez primere, za katero ne najdemo dovolj ostrih besed in jasno kaže vso okrutnost centralizma. Zato bomo storili vse, da borbo za avtonomijo izvedemo do konca.

Za vranski okraj se je dne 25. maja okrajni sestanek zaupnikov in odbornikov SLS v St. Juriju ob Taboru pod vodstvom okrajnega načelnika Marovta izborni obnesel. Naši vrli možje so politično poročilo tajnika Krajca o vztrajnem boju Jugoslov. kluba vzeli z zadovoljstvom na znanje. Po političnem poročilu so prišli na razgovor občinske volitve. Naši voditelji krajevskih organizacij SLS so z veseljem poročali o že dovršenih pripravah, ki so jih vzorno izvedli, da je celjsko okrajno glavarstvo v taki naglici razpisalo občinske volitve. Naša stranka je v vseh občinah vložila kandidatno listo, v mnogih ima prvo skrinjico. Glavna naloga bo zdaj: na dan volitve, 17. junija, vse naše volilce spraviti na volišče! Končno so zborovalci sklenili resolucijo, v kateri ostro protestirajo proti krutemu kreditov za naše bolnišnice, iz katerih je vsled tega bilo nad polovico uboigh bolnikov odslovljenih.

V Prevaljah se je vršil okrajni sestanek SLS za celo našo Koroško. Poročal je g. dr. Veble iz Maribora o političnem položaju. Na razgovor je prišla tudi hranilnica, katero hočejo ustanoviti socialisti za cel okraj in s tem še zadnje dinarje naših Korošcev spraviti v nenasitni Beograd; saj jim mora biti znano, da morajo hranilnice ves svoj odvišni denar nalagati v Hipotekarni banki v Beogradu!

Tedenske novice.

Jubilant g. dr. Franjo Jankovič. Iz kozjanskega okraja nam poročajo: Z veseljem in navdušenjem smo čitali v »Straži« vest, da je obhajal g. dr. Franjo Jankovič s svojo blago seprogo Berto srebrno poroko. Ob tej priliki poleg ožjih prijateljev, znancev in sorodnikov dr. Jankovičevega slavlja ni nikdo tako vesel kot prebivalstvo kozjanskega okraja, v katerem je deloval g. doktor veliko let kot zdravnik, deželni in državni poslanec. Zdravnika po srcu in znanju, kakor je bil nezabni dr. Jankovič, naš okraj nikdar več ne bo imel. Na plodono delovanje dr. Jankoviča v politično-gospodarskem oziru v graškem deželnem zbor in v dunajskem parlamentu se bomo mi starejši iz kozjanskega okraja spominjali vedno s čuvstvi iskrene hvaležnosti. Naš okraj pa je tudi ponosen, da je bival več let v njegovi sredini preko prezira smrti neustrašni o-znanjivalec majske deklaracije in jugoslovanski minister g. dr. Franjo Jankovič. Slavnost srebrne poroke priljubljenega para Jankovič nam kliče v živ spomin vso požrtvovalno, nesebično in ljubeznjivo večletno delovanje g. doktorja in njegove soproge Berte na poljih dobrodelnosti, narodnosti in politike v blagor teptanih in zatiranih pod Avstrijo, v obrambo izkoriščevanih pod Jugoslavijo. Nimamo za dr. Jankoviča in njegovo soprogo iskrenejšie čestitke k njuni srebrni poroki, nego je ta: Bog Vaju o-hrani in dosedanji vzgledni ljubezni ter sreči zdrava do praznovanja zlate poroke! Ravnozar zabeleženo čestitko objavljamo mi Kozjani v imenu celotnega prebivalstva kozjanskega okraja.

Grozno neurje s točo je obiskalo v sredo, 21. maja, proti večeru naše lepe kraje na Kozjaku. V smeri od Lučan, oziroma Sv. Duha, so nenadoma pridrveli nad žup-